

Hana Epsteinová



Narozena 13. 05. 1930

poslední bydliště před deportací: Praha, I

adresa/místo registrace v Protektorátu:

Praha VII, Strossmayerova 3

transport Am, č. 805 (24. 04. 1942 Praha → Terezín)

transport Ds, č. 888 (18. 12. 1943 Terezín → Osvětim)

Zahynula

Před rokem 1939

• žila v Praze ?

Před odchodem do Terezína

• žila v Praze

V Terezíně

• transport Am - 24. dubna 1942 (937 zahynulých, 63 osvobozených)

Na pokoji 28

• Ostatní dívky na pokoji považovaly Hanu za malou, ačkoliv rozhodně nebyla na pokoji nejmladší... Děvčata ji někdy škádlila: „**Holubičko, udělej holubičku.**“, a pak zpívala českou lidovou „**Vyletěla holubička ze skály**“. A Hana poskakovala po pokoji jako veselý ptáček, doprovázená voláním a aplausem.

• Na podzim 1943 delší dobu Hana na jejich pokoji nebyla. Nikdo doopravdy nevěděl, jaký byl její další osud. **Někdo říkal, že leží na Kavalírce mezi duševně nemocnými. Ale proč? Věděly, že s Holubičkou nebylo něco v pořádku. Byla trochu zaostalá, pomočovala se, působila velmi naivně a špatně vyslovovala. Po většinu času měla na tváři úsměv. A to i tehdy, když si z ní děvčata dělala legraci, což, jak se zdálo, ani nevnímala. Najednou jim Holubička chyběla. A Ela Steinová s Martou Fröhlichovou se rozhodly, že věci přijdou na kloub. Vydaly se na cestu do Kavalírky. „Když jsme přecházely přes dvůr Kavalírky, slyšely jsme najednou, jak někdo volá: „Elinko, Elinko!“ vypráví Ela. „Ohlédly jsme se a mezi ostatními zbědovanými postavami jsme uviděly úplně vyhublou, zanedbanou ženu, oblečenou do jakýchsi spodků. Dívala se na mě pohledem pomateného člověka a máchala při tom rukama. Dostala jsem panický strach. Copak mě ta žena zná?“ „Elinko, Elinko!“ ozvalo se ještě párkrát volání jejich směrem a náhle Ela podle hlasu tu ženu poznala. Pocházela z jejího rodného města. Kdysi to byla bohatá a elegantní dáma, která později bydlela v Praze. Nyní skončila v terezínském blázinci. Podobně jako Hana. Hledanou kamarádku našly nakonec v pokoji, do kterého byl vstup zakázán. Mohly jen nahlédnout dovnitř velkým oknem. Holubička tam ležela bok po boku s dalšími nemocnými. Měla na sobě svěrací kazajku, zírala do prázdna. „Nepoznala nás. Bylo to strašné. Bylo nám jí hrozně líto.“**

• Pohybovala se vždy na ostří nože. Nebyla plně normální, velká, nahrbená, přespříliš výkonná. **Pochválíš ji a je blahem bez sebe.** Vzpomínala Handa Pollak - Drori

Vysvětlivky:

*1 **Tímto písmem** - jsou uvedeny autentické (dobové) doklady

** **Tímto písmem** - jsou uvedeny vzpomínky

Věřím ti - věříš mi? vím - jak víš
buď - jak buď, nezradíš - nezradím

Slova této hymny, tajné přísahy dívek z pokoje 28 dívčího domova L 410 v Terezíně zapůsobila na mnohé čtenáře. Byla to hymna dívek, které držely při sobě. Snažily se pomáhat si. V této životní situaci to šlo sice těžko. Většina nepřežila. Ostatní se ale dodnes scházejí. Vzpomínají na ty těžké časy. Nemyslí se na ně hezky ale s úsměvem vzpomínají na hry, divadlo Brundibár a pěkné časy, které v pokoji 28 strávily.



Věřím ti - věříš mi? vím - jak víš
buď - jak buď, nezradíš - nezradím

Slova této hymny, tajné přísahy dívek z pokoje 28 dívčího domova L 410 v Terezíně zapůsobila na mnohé čtenáře. Byla to hymna dívek, které držely při sobě. Snažily se pomáhat si. V této životní situaci to šlo sice těžko. Většina nepřežila. Ostatní se ale dodnes scházejí. Vzpomínají na ty těžké časy. Nemyslí se na ně hezky, ale s úsměvem vzpomínají na hry, divadlo Brundibár a pěkné časy, které v pokoji 28 strávily.



Deportace z Terezína

• transport Ds (18. 12. 1944 Terezín → Osvětim)
Hana byla deportována do tzv. terezínského rodinného tábora, byla to druhá skupina transportů určená do této části Osvětimi, první sem přišly v září 1943.

V Osvětimi

• V létě 1944 byl terezínský rodinný tábor likvidován - probíhaly selekce.
Pak přišla poslední selekce, kterou jsem v Osvětimi zažila. V řadě přede mnou byla Helena Mändelová s matkou, a ta tomu esesmanovi řekla, že Helena není úplně zdravá, že jako dítě měla meningitidu. A myslím, že něco podobného řekla také maminka Holubičky. Doufaly, že tímto způsobem nebudou jejich děti přiděleny k příliš těžké práci. Vyřadili je a postavili zvlášť. A pak tu byla ještě naše bloková Marika, krásná mladá žena. Měla tříleté dítě. Esesman jí řekl: „Nechte to dítě tady. Víte, kam půjdete, když s ním zůstanete?“ A Marika řekla: „Ano. Zůstanu se svým dítětem.“ Tak tam stály kousek od nás ve zvláštní skupince - Helena, Holubička a Marika se svou dcerkou. To bylo naposledy, co jsem je viděla. Moji matku a mě vybrali na práci mezi posledními a zařadili do transportu ...”

vzpomíná Eva Landová (Merová)

